

Vrouwtje Cornelia van der Meer van Kuffeler (1860-1934)

Leven en werk van een belangrijke "suffragette" van Rhenense geboorte en afkomst

Vrouwenkiesrecht

Op 10 juli 1919 neemt de Eerste Kamer het initiatiefwetsvoorstel-Marchant over het vrouwenkiesrecht aan. Daardoor krijgen vrouwen het recht om te stemmen voor Tweede Kamer, Provinciale Staten en gemeenteraden. Vrouwen kunnen vanaf 1 januari 1920 net als mannen hun stem uitbrengen. Eén van de grootste voorvechtsters van het vrouwenkiesrecht is Aletta Jacobs en Vrouwtje Cornelia strijdt samen met haar als lid van het landelijke hoofdbestuur van de Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht (VvVK).

Rhenense en Dordtse jaren

Vrouwtje Cornelia (Cor) van der Meer van Kuffeler, is de in Rhenen geboren dochter uit een patriciërsfamilie. Moeder Ida en vader Jacob, raadslid, wethouder en mede-eigenaar van de tabaksplantage Willem III, zijn nicht en neef. Als Cor zes is, moeten haar ouders huis en goederen verkopen vanwege een dreigend faillissement. Haar vader wordt belastinginspecteur in Weesp en de familie verhuist naar Weesperkarspel. In 1868 volgt een verhuizing naar Dordrecht, vanwege de werkzaamheden van haar vader. Als haar moeder Ida in 1869 sterft, hertrouwt haar vader met haar vermogende zuster Charlotte Weldijk, Cor's tante.

Via zelfstudie en privéles behaalt Cor van Kuffeler lager onderwijs-aktes, waaronder Frans, Duits en Engels. In 1879 wordt ze juf bij een Dordtse openbare lagere school. Drie jaar later haalt ze de akte van hoofdonderwijzer, haar mo-akte geschiedenis en in 1887 wordt zij hoofd van de meisjes-ulo.

Naar Deventer

Cor van Kuffeler is 31 jaar oud als ze in 1891 naar Deventer verhuist om daar hoofd te worden van 'School B', een ulo voor meisjes in alle klassen en voor jongens in de eerste twee leerjaren. Zij woont daar in een huis ooit eigendom van de familie van de links-liberale politicus Henri Marchant. Ze raakt bevriend met feministische leden van de vooruitstrevende Deventer elite, waaronder de fabrikantenfamilie Ankersmit en de drukkers- en uitgeverfamilie Kluwer. Haar stiefmoeder en zusje komen ook naar Deventer na de dood van haar vader. Ze wonen in bij Cor tot de dood van haar stiefmoeder (1906) en haar zus (1909).

Naast haar werk als onderwijzeres is Cor van Kuffeler actief op maatschappelijk terrein. Ze geeft cursussen aan fabrieksmeisjes en -vrouwen, richt de Vrouwenarbeidsschool, de Vereeniging tot Wijkverpleging, een Vrouwenclub op voor 'werkende vrouwen' en het Groene Kruis op. Is bestuurslid van de Vereeniging Onderlinge Vrouwenbescherming, eerst van de Deventer afdeling, later ook van het landelijk bestuur, richt. Schrijft artikelen en een blijspel voor kinderen.

Vrouwenstrijd

Cor van Kuffeler is de eerste presidente (1906) van de afdeling Deventer van de VvVK. Dan raakt zij haar baan als schoolhoofd kwijt vanwege een fusie van twee openbare uloscholen. Zij krijgt wachtgeld (80% van haar salaris) en een benoeming in de gemeentelijke Commissie

van Toezicht op het Lager Onderwijs, waarin ze tot 1920 zitting heeft.

Ze kan nu veel tijd besteden aan de vrouwenstrijd. Ze schrijft artikelen, houdt in het hele land lezingen over vrouwenkiesrecht en geeft cursussen over politiek en opvoeding. Op 18 en 19 juli 1914 organiseert de Deventer afdeling de grote zomervergadering van de VvVK, waar voor de eerste keer een delegatie van de VvVK officieel ontvangen wordt door de overheid. Ook is Cor van Kuffeler in 1914-1915 betrokken bij de organisatie van het 'Volkspetitionnement voor grondwettelijke gelijkstelling van man en vrouw', waarvoor bijna 163.000 handtekeningen zijn opgehaald. Nadat ze in 1915 lid en tweede vicevoorzitter is geworden van het hoofdbestuur van de VvVK, mag ze op 22 september van dat jaar het Volkspetitionnement officieel aanbieden aan minister P.W.A. Cort van der Linden.

Na 1919

Cor van Kuffeler stelt zich bij de gemeenteraadsverkiezingen (1919) in Deventer kandidaat. Zij wordt niet gekozen omdat ze te laag op de kieslijst is geplaatst. Zij blijft actief in de vrouwenbeweging, politiek en maatschappelijk leven ook als ze weer aan het werk moet. Ze stelt zich kandidaat bij de Tweede Kamerverkiezingen van 1922. Via een advertentie laat ze in juni 1930 weten dat zij stopt met alle bestuurstaken en lidmaatschappen in Zwolle, waar ze toen woonde. In september 1934 verhuist Cor van der Meer van Kuffeler weer naar Deventer, waar ze na een kort ziekbed op 3 oktober in het ziekenhuis overlijdt en op de Algemene Begraafplaats wordt begraven.

Betekenis

In een necrologie in de landelijke krant *Het Vaderland* van 4 oktober 1934 noemt men Cor van Kuffeler een 'bekende figuur in de vrouwenbeweging en een warm voorstandster van het vrouwenkiesrecht'. Ze heeft zich haar leven lang met enthousiasme ingezet voor verbetering van het onderwijs aan meisjes en aan vrouwen, zowel op landelijk als lokaal niveau. Ook als landelijk bestuurslid van de VvVK heeft ze veel betekend voor de vrouwenkiesrechtbeweging.

Bronnen

weiswieinOverijssel.nl

Cornelia van der Meer van Kuffeler en de strijd voor het vrouwenkiesrecht. Leven en werk van een Rhenense 'suffragette' Just M. Vlak Oud Rhenen nr. 2 2020